

Moraht őrnagy legujabb cikke a harcéri helyzetről.

A húsvét előtti, alatti és utáni napok minden harcérien döntő fordulat nélkül múltak el. Akad azonban mégis egész sora a katonai eseményeknek, amelyek méltók a feljegyzésre, mert ezeknek az összhelyzetre való hatása hamarosan, vagy hosszabb idő múltán meg kell hogy nyilvánuljon. A Verdunért folyó harc ide-oda hullámzik. A franciák erős ellenállása hadvezetőségük azon felismerhető akaratából származik, hogy sokat, nagyon sokat vet latba, hogy minket *támadásunk abbahagyására bírjon*. Az ellenségnek ez az akaratát kitétszik abból is, hogy lassan-lassan harmincnyolc gyaloghadosztályt dobott a csaták forrponjtaira és azon eljárásból, hogy a részben ismét kiegészített sztratégiai egységeket *ismételten küldte a tűzvonalba*. Ilyen rendelkezéseket eddig elkerültek volt. A franciák, ép úgy, mint az angolok, mostanáig jobbnak látták, hogy a támadásban egyszer megbénult hadosztályokat hosszú időre a front mögé küldjék. Számbeli túlsúlyuk megengedte nekik ezt az eljárást, amely egyébként helyes is, ha a csapatok támadó ereje a nagy veszteségeik vagy erkölcsi megrendülés folytán megrokkant. Ellenségeink ezen eddigi szokásából arra kell következtetnünk, hogy hadvezetőségük sokszor hibás feltételből indult ki: tulbecsülte csapatai értékét. Eddigi eljárásuktól való mostani eltéréslükből pedig, anélkül, hogy tévednénk, azt következtetjük, hogy *nagy és véres veszteségeik folytán mind vékonyabban folyik tartalékforrásaikból a kiegészítés*. Francia hírek büszkén jelentették, hogy tekintélyes hadsereg-tartalék fölött rendelkeznek. Ezt Verdunnél részben tűzbe vetették, részben elhasználták.

A francia hadsereg hatszázezer embere hasztalan fáradozott azon, hogy *támadásunk abban hagyására indítson bennünket*. Petain tábornok ellentámadásai korántsem álcátárazások. Erőteljesen lömpölyögnek előre és a harcok súlyossága minden további nélkül érthető, ha nem tagadjuk meg az ellenségtől azt az igazi becsvágyat, amelyet Németország hadseregéből ismerünk, hogy az egy nagy ügybeni tevékenykedésre való törekvésből származik. A francia hadseregben, miként Franciaország régebbi harcaiban, most is felismerhető az a sarkantyú, mely nagy tettekre sarkal. A köztársaság seregét még mindig az a rugó hajtja, nagy nekilendüléssel kezdik, de kudarcot vallanak. Megtörnek a mi hadvezetőségünk még erősebb akaratán és a német hadosztályok még igazibb és még kitartóbb becsvágyán. Ennek az oka azon a belátáson alapszik, hogy sem az egyik, sem a másik ellenségünknek sohasem szabad többé a mi földjeinket taposnia.

A Nyugat egy másik eseménye az angol hadsereg megerősítésének újból felvetett kérdése. És egyelőre még nincs befolyással a nyugati döntésekre, hanem inkább a meghosszabbodott háború szervezési munkája. Helytelen volna azonban, ezt figyelmen kívül hagyni. Viszont azonban arra sem alkalmas, hogy aggodalomba ejtsen bennünket. Markoljon csak bele Anglia női férfiainak nem harovágyó készletébe. Minél mélyebben, — annál végzetteljesebb az a brit hadszervezet alapjaira. A tengeren túl folyta-

tott harc sajátossága különösen nagy követelményeket támaszt a front mögötti hadi gépezettel szemben és a főszállítóeszköz, a flotta, annyi légénységet vesz igénybe, hogy *Anglia még a kibővített védkötelezettség után is alig lesz képes kétszázezernél több embert huzamosabb időre szárazföldi hadseregének juttatni*. Amint néhány nappal azelőtt Thomas, az angol vasuti munkások képviselője Southamptonban mondott, az talál még akkor is, ha Anglia hadserege — amit néhány hónappal azelőtt itt lehetségesnek jeleztem, — három millió és kétszázezer emberre növekednék meg. Milyhelyt Angliát a kintinensen nagyok veszteségek érik, vagy Egyiptomban megtámadják, a kiegészítéssel rendelkezésre álló szám már nem futja.

Marseillebe „orosz segítség” érkezett, a mely Verdunnél kerül kipróbálásra. A cárnak az az ötezer katonája bizonyíték arra, hogy *Japán el van rá határozva, hogy nem hallgatja meg Franciaország segítségért való kiáltozását*. Ennek a szerény haderőnek egy negyedévi szárazföldi és tengeri utra volt szüksége, hogy elérje Franciaország déli kikötőjét. Az erkölcsileg könnyen befolyásolható francia nép most ujjong ennek a komédiának. Mi azonban Galiciában és Lengyelországban megtanultuk, mint kelljen az oroszok „legvitézebbjeivel” elbánni.

*

Az oroszok támadásai a nagy „tehermentesítő offenzíva” összeomlása óta még nem szüntek meg teljesen. Garbunovkánál, Dünaburgtól északnyugatra, résztámadások voltak és a galíciai és besszarábiai front ellen is mindenféle vállalkozásba bocsátkozott az ellenség. De Franciaország „tehermentesítéséről” úgy látszik, egyelőre lemondott. Amikor 1915. húsvétkor az oroszok neki-rontottak a kárpáti frontnak és a Przemysl-nél felszabadult erőket feláldozták annak az eszmének, amelynek már annyi százezer orosz esett áldozatul, az óriási orosz hadsereg kimerüléséről ezt írtam: „Oroszország hadierével szerencsésjátékot űz.” 1916. húsvétján a Hindenburg-hadsereg frontja előtt mocsarak és akadályok közt látjuk Oroszország utánpótlását szétmállani. Most is az áll, amit egy évvel azelőtt húsvétkor írtam: *Oroszország hazárdjátékot folytat*. Ha akkor, 1915-ben, nem volt az orosz honvédelem rezervoírja kimerítve, a mostani maradványa már felbecsülhető. Bizonyos, hogy Oroszország széles területén mindig új erő növekszik utána, de a vezetésre hivatott intelligencia forrásai csaknem teljesen kiapadtak. Ha az orosz offenzíva az örmény felföldön lassan előre is halad, ha a román határon meg is ássák az orosz lövészárkokat, a döntés, amelyet az orosz cár Riga és Csernovicz közt már annyiszor megkísérelt, orosz részről nem lesz kikényszeríthető. Az orosz rokkant, annak nevezhető az orosz óriási milliós hadsereg, *operative erre már nem képes*. Helytáll Hindenburg mondása: „A mi győzelmünk biztos.”

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Kárász-utca 9.

A szegedi lakásviszonyokról.

(Saját tudósítónktól.) A közelgő május elseje nagyon aktuálissá teszi a szegedi lakásviszonyokkal való foglalkozást, amellyel a háború óta valószínűleg csak a jó Isten törődik. A szegedi lakásviszonyokról, illetve lakás viszonyokról köteteket lehetne írni, mely méltán sorakozna napjainkban a többi rémregények sorába, idő múltával azonban, amikor történelmi perspektívából fogják megbírálani a világháború szociális problémáit, biztos megállapításként fog szerepelni az az igazság, hogy sok háziúr, — nem mindegyik — a lakbéréket is sikeresen tudta az élelmiszerárak nivójára emelni.

A lakbér-árak csimborasszói felszökellese egészen furcsa, mondhatni meglepő jelenség. Ehhez járult még az a különös körülmény is, hogy rendes, tiszta és tágas lakást Szegeden ma ugyyszólván nem lehet egyáltalán kivenni. A közép-nagyságú lakást mintha kitörölték volna a háború óta a bérpaloták és a magánházak belsejéből. Négy-öt szobánál kezdődik csak a bérelhető lakás az új, modern házakban; vagy pedig egy szobát és konyhát lehet kapni a külvárosokban, meg a belső periferián levő rozszant, szomorú, öreg gulibákban. A nagylakások ára természetesen alig emelkedett valamivel, úgy, hogy a lakbér-uzsora is, *főleg a középosztályt sújtja*. Azt a középosztályt, amelynek jövedelme a háború alatt vagy semmivel, vagy pedig nagyon csekély százalékkal emelkedett. Ezzel szemben kénytelen viselni az élelmiszerárak, a ruházatkodás, a trafik két-háromszáz százalékos megrágulását.

A szegedi lakás-mizériák egyik ismérve még az is, hogy jobb lakáshoz főleg csak közvetítők útján lehet jutni. Ezeket természetesen megfelelőképen kell díjazni, mert az kapja meg a lakást, akihez a közvetítő ur szíve jobban húz, illetve akivel a közvetítő ur zsebe jobban meg van elégedve. A közvetítőknek arra is van gondjuk, hogy ne lehessen megtudni, hol van az a bizonyos jó lakás. A cédulákat ki sem engedik tenni a kapura, ha pedig a lakást hirdetik, akkor nem írják meg, hogy hol van, csak a maguk szerény címét közlik.

A lakbér-árak szemléltetésére néhány példát is felhozhatunk: két szoba, konyha, fürdőszoba a Nagy-köruton 720 korona. A Nagykörut és a Tisza Lajos-körut között, inkább kijebb, mint beljebb, egy szoba, konyha, előszoba: 600 korona. A Belvárosban, jó kinézésű házban egy és két szobás lakások egyszerűen nem kaphatók, kimentek a dívatból. Olyan lakásnak, ahol a két utcai szobához egy „udvarinak” nevezett lyuk is tartozik, 1000, szóval egyezer korona az ára.

Hogy mint lehetséges mindez, az igazán rejtély, dacára annak, hogy faktum. A férfiak nagy része katona; a családi életnek tehát normális körülmények között szűkebbre kellene szorítkozni, vagyis általánosságban kevesebb lakásra volna szükség. Lakás, a háború óta sem lett Szegeden kevesebb, mert hát Istennek, ah azak épen állanak mindeütt: minek köszönhetjük ily körülmények között a titokban szépen felhízott házbér-uzsorát?